

ĪSUMĀ

Francijas parlamenta vēlēšanu pirmajā kārtā prezidenta Emanuela Makrona pārstāvētā centrisko partiju alianse "Ensemble" ("Kopā") saskaņā ar aptauju veicēju provizoriskajām aplēsēm ieguvusi 25,2 līdz 25,6% balsu jeb aptuveni tikpat daudz, cik jaunizveidotā kreiso partiju koalīcija NUPES, kas saņēmusi 25,2 līdz 26,1 balsu. Paredzams, ka pēc 19. jūnijā gaidāmās vēlēšanu otrās kārtas Makrona pārstāvētā partija "Uz priekšu, Republikai!" (REM) un tās sabiedrotie var iegūt 255 līdz 310 vietas no 577 vietām Nacionālajā sapulcē, bet kreisā koalīcija – 150 līdz 210 vietas.

Pasaulē valdošo saspīlējumu dēļ tuvākajā desmitgadē pirmo reizi kopš Aukstā kara beigām atkal palielināsies kodolieroču arsenāli, prognozē Stokholmā bāzētais Starptautiskais miera pētījumu institūts (SIPRI). Neskatoties uz kodolgalvīņu skaita nelielu samazināšanos, SIPRI pirmdien publicētā ikgadējā ziņojumā lēš, ka tuvākajā desmitgadē to skaits atkal pieaugs. Ja deviņas ar kodolieročiem bruņotās valstis nespēs tūlītējus un konkrētus soļus kodolatbrūņošanās virzienā, globālais kodolarsenāls atkal varētu pieaugt pirmo reizi kopš Aukstā kara, brīdina SIPRI.

Sudānā Sarkanās jūras piekrastē, Sevākinas ostā, nogrimis stipri pārkrauts kuģis ar gandrīz 16 000 aitam, bet visa apkalpe izglābusies, paziņojuši ostas pārstāvji. Kā pastāstījusi viena amatpersona, kas vēlējusies palikt anonīma, kuģa "Badr 1" kravnesība ļautu pārvadāt līdz 9000 aitam, taču tajā sadzītas 15 800 aitas, ko bija paredzēts vest uz Saūda Arābiju.

ŠAJĀ DIENĀ

14. jūnijā

1966. Vatikāns paziņoja par Romas Katoļu baznīcas Aizliegto grāmatu saraksta likvidēšanu.

1987. Lai izjauktu cilvēktiesību grupas "Helsinki 86" organizētu ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa, piemēnot padomju deportāciju upurus, Rīgas izpildkomiteja pie pieminekļa sarīkoja ritenbraucēju sacensības.

2002. Latvijā stājās spēkā aizliegums mazumtirdzniecībā tirgot alkoholiskos dzērienus no pulksten 22 līdz 8.

2004. Ričards Brensons uzstādīja jaunu pasaules rekordu, mazāk nekā divās stundās šķērsojot Lamanšu Džeimsa Bonda stila amfībijā.

2005. Jamaikas sprinteris Asafa Pauels ar rezultātu 9,77 sekundes uzstādīja jaunu pasaules rekordu 100 metru skrējienā.

SAGATAVOJIS INTS GRASIS

Ukraiņi atspiesti no Severodoneckas centra

Ukrainas armijas spēki atspiesti no Severodoneckas centra, kur tie jau vairākas nedēļas cīnās ar Krievijas karaspēka vienībām, pirmdien sociālajā tīklā Facebook paziņojusi Ukrainas armija.

"Ienaidnieks ar artilērijas atbalstu īstenoja uzbrukuma operācijas Severodoneckai, guva daļējus panākumus, atspieda mūsu vienības no pilsētas centra," paziņoja Ukrainas armija.

Luhanskas apgabala militārās administrācijas vadītājs Serhijs Haidajs paziņoja, ka ienaidnieks naktī Severodoneckā guvis daļējus panākumus.

Saskaņā ar viņa sacīto Krievijas karaspēks kontrolē vairāk nekā 70% pilsētas.

Tikmēr Ukrainas prezidenta biroja padomnieks Mihailo Podoļaks paziņojis, ka Ukraina karos līdz Krievijas sakāvei.

Viņš intervijā Baltkrievijas izdevumam "Zerkalo" pastāstījis, kādi mērķi ir Ukrainai pašreizējā Krievijas izvērstajā karā: "Prezidents ir piedāvājis minimālo programmu: Krievijas spēki atiet uz pozīcijām, kurās tie bija 23. februārī. Pēc tam var sākties miera sarunu process, kur mēs apspriedīsim visas pretenzijas vienam pret otru. Maksimālais uzdevums: teritoriālā vienotība starptautiski atzītajās Ukrainas robežās, Krievijas zaudējums un tās transformācija. Citādi tā visu laiku atradīsies propagandiskā

trakumā, revanšistiskos noskaņojumos un pastāvīgi centīsies atsākt karu ar jaunu intensitāti. Tur ir problēma," sacīja Podoļaks.

Pēc Podoļaka teiktā, karš vilksies tik ilgi, cik Ukrainai būs nepieciešams, lai pierādītu Krievijai, ka tai jāaiziet no Ukrainas teritorijām.

Savukārt Krievijas opozīcijas politiķis un bijušais Krievijas premjerministrs Mihails Kasjanovs paziņojis, ka, pēc viņa prognozēm, Krievijas karš pret Ukrainu varētu ilgt līdz diviem gadiem.

Vienlaikus Kasjanovs, kurš kritizējis iebrukumu Ukrainā un uz laiku pametis Krieviju, intervijā aģentūrai AFP puda pārlicību, ka Krievija var atgriezties

uz demokrātijas ceļu.

Kasjanovs sacīja, ka viņš, tāpat kā daudzi citi krievi, nav ticējis, ka prezidents Vladimirs Putins izlems iebrukt Ukrainā.

Pēc Kasjanova teiktā, viņš tikai tad sapratis, ka Putins neblefo, kad viņš trīs dienas pirms iebrukuma sarīkoja valsts augstākās vadības teatralu sanākumi. "Kad es ieraudzīju Krievijas Drošības padomes sanākumi, es sapratu, jā, būs karš," sacīja Kasjanovs.

Pēc viņa prognozēm, Ukrainai šajā karā ir obligāti jāuzvar.

"Ja Ukraina kritīs, Baltijas valstis būs nākamās," norādīja Kasjanovs, piebilstot, ka kara iznākums arī noteiks Krievijas nākotni.▶

Cer uz otro līmeni

Vairuma jeb 63% Latvijas iedzīvotāju vidū ir novērojama paļaušanās uz to, ka pensiju otrais līmenis vecumdienās būs nozīmīgs ienākumu avots, liecina Finanšu nozares asociācijas (FNA) veiktā iedzīvotāju aptauja.

Tostarp 54% respondentu kopumā paļaujas uz Latvijas pensiju sistēmu un pensiju otro līmeni, taču regulāru interesi par saviem uzkrājumiem pensiju otrajā līmenī izrāda vien 15% cilvēku.

Iedzīvotāju aptaujas dati norāda uz to, ka cilvēki kopumā gatavojas pensijas vecumam, jo **42% respondentu atzina, ka papildus pirmajam un otrajam pensiju līmeņiem, veido arī citus uzkrājumus.**

Savukārt 37% cilvēku netic, ka pensiju otrais līmenis būtiski atvieglos dzīvi vecumdienās. Vērtējot respondentu vecuma struktūru, redzams, ka īpaši skeptiski ir cilvēki 45–54 gadu vecumā, bet kopumā optimistiskāk noskaņoti ir gados jauni cilvēki. 41% iedzīvotāju labprāt turpinātu krāt, pat ja būtu iespēja šo uzkrājumu izņemt. Lielākā daļa respondentu paļaujas uz pensiju otro līmeni kā ienākumu avotu vecumdienās un atzīst, ka labprāt turpinātu krāt arī tad, ja šos uzkrājumus ļautu izņemt pirms pensijas vecuma sasniegšanas. To norāda 41%, uzsverot – šī nauda būs vajadzīga vecumdienās, citādi nebūs, par ko dzīvot.▶

Patur apcietinājumā

Rīgas apgabaltiesa vakar lēma negrozīt drošības līdzekli – apcietinājumu – maksātnešpējas administratora un advokāta Mārtiņa Bunkus slepkavības lietā aizturētajam Mihailam Uļmanam, aģentūrai LETA apstiprināja tiesā.

Ceturtdien tiks lemts jaugtājums par drošības līdzekļa pārskatīšanu Aleksandram Babenko.

Trešais šajā lietā iesaistītais vīrietis nav pārsūdzējis tiesas lēmumu.

Maija beigās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, pēc policijas ierosinājuma, trijotnei kā drošības līdzekli piemēroja apcietinājumu.

Valsts policija 24. maijā paziņoja, ka izdevies noskaidrot faktiski visu Bunkus slepkavībā iesaistīto personu ķēdi, sākot no pasūtītāja līdz organizētājam un izpildītājam.▶

Elizabete II kļuvusi par otru ilgāk valdījušo monarhu pasaulē

96 gadus vecā Lielbritānijas karaliene Elizabete II pirmdien kļuvusi par otru ilgāk valdījušo monarhu pasaulē. Viņa tronī atrodas 70 gadus un 127 dienas.

Ilgāk par Elizabeti II valdījis tikai Francijas un Navarras karalis Luijs XIV, kurš 18. gadsimtā tronī pabija 72 gadus un 110 dienas.

Elizabete II valdīšanas ilgumā pārspējusi Taizemes karali Pūmiponu Adunjadētu, kurš valdīja no 1946. līdz 2016. gadam, tronī aizvadot 70 gadus un 126 dienas, un Lihtenšteinas firstu Johanu II, kurš tronī atradās no 1858. līdz 1929. gadam, tas ir, 70 gadus un 91 dienu.

Jūnija sākumā Lielbritānijā četras dienas tika svinēta Elizabetes II valdīšanas 70 gadu jubileja.

Lai kļūtu par visilgāk valdījušo monarhu pasaules vēsturē, Elizabetei II jāatrodas tronī vēl vismaz 2024. gada maijā.

Elizabete II kļuva par karalieni 25 gadu vecumā pēc viņas tēva nāves 1952. gada 6. februārī.

2015. gada septembrī Elizabete II kļuva par visilgāk valdījušo britu monarhu, pārspējot karalieni Viktoriju. Todien viņa kļuva arī par visilgāk valdījušo sievieti monarhu pasaules vēsturē.▶

FOTOFAKTS

Spānijā joprojām ārkārtīgi populāras ir tradicionālās vēršu cīņas, kas parasti beidzas ar dzīvnieku nogalināšanu. Matadors Hosē Tomass atgriezies izpārdotā arēnā pēc trīs gadu pārtraukuma, lai cīnītos ar četriem vēršiem no dažādiem rančo. Šajā epizodē viņam gan nav paveicies, jo Tomass izlaidis no rokām savu muletu – kokam piestiprinātu sarkanu audumu.

FOTO – AFP/LETA